

TÜRKİYE'DE AKADEMİK DÜZEYDE ORMANCILIK EĞİTİMİ*

Prof. Dr. İbrahim ATAY

Türkiye'de Ormanlık Eğitimi 118 yıl önce başlamıştır. Türkiye ormanları ve ormanlığı ile ilgilenmek üzere davet edilen ilk uzmanlar Fransız ormanlıları olup ilk uzman heyeti 1856 yılında Türkiye'ye gelmiştir. Fransız ormanlılarının Türkiye ormanları ve ormanlığı ile ilgileri 1878 yılına kadar sürmüştür (7).

Davet edilen yabancı uzmanlar bir yandan imparatorluk ormanlarının incelenmesi, ormanlık mevzuat ve teşkilâtının hazırlanması ile uğraşırken, öte yandan ormanlık teşkilâtında görevlendirilecek olan personelin belli bir bilgiye sahip olabilmesi için bir ormanlık öğretim kurumunun kurulması üzerinde de durmuşlardır. Nitekim 1857 yılında Fransız ormanlılarından Louis Tassy'nin yönetimi altında, İstanbul'da, bir okul açılmıştır ki bu Türkiye'de yüksek (Akademik) seviyede ormanlık öğretiminin başlangıcını teşkil eder (9). 1857 yılında açılan ve öğretim süresi 2 yıl olan okulda öğretim Fransız hocalar tarafından Fransızca olarak başlatılmıştır.

I. Cihan Savaşından sonra ve II. Cihan Savaşının başlamasına kadar ki dönemde Türkiye ormanlığı üzerinde Alman ormanlığının etkili olduğunu görmekteyiz (7). Cumhuriyetin ilânını izleyen yıllarda Türkiye'de ormanlığın yeniden düzenlenmesi amacı ile Avrupa'dan ormanlı uzmanlar davet edilmiştir. Bu defa Alman ve Avusturya ormanlılarından, gerek öğretim ve gerekse yönetimde görev alanlar olmuştur.

Zaman zaman statüsü ve yeri değişmelere uğrayan ormanlık yüksek öğretim ve eğitimi son olarak, Beograd ormanı kıyısında Büyükdere'ye 6 km mesafedeki Bahçeköy'e nakledilmiş ve burada bugünün modern Orman Fakültesi doğmuştur (5).

Hâlen Orman Fakültesi, 522 yıllık tarihi geçmiş olan, Türkiye'nin en eski ve 1625 i yabancı uyruklu olmak üzere toplam 27.282 öğrencisi ile (1) en büyük üniversitesi olan İstanbul Üniversitesine bağlı 13 Fakülteден biridir. Şehir merkezine takriben 30 km mesafede Beograd Orman'ı kenarında yer almaktadır.

* 21 - 30/Eylül/1975 tarihleri arasında Türkiye'de toplanan IUFRO Bölüm 1 toplantısına ihtiyari tebliğ olarak sunulmuştur.

rında Bahçeköy'de yer alan Orman Fakültesi 12 hektar büyüklükte bir saha üzerinde, 1 öğrenci yurdu, 3'ü Kürsülere tahsis edilmiş bina, 1 dershaneler ve kütüphane, 1 Dekanlık ve Bürolar binası olmak üzere ceman 6 büyük bina ile yardımcı hizmet tesislerinden (teshin sistemi binası, Herbarium binası, sera, garaj, revir, yemekhane v.b.) oluşmaktadır.

Fakülte Organları : Dekan, Fakülte Yönetim Kurulu ve Fakülte Kurulu'dur.

Dekan Fakülte Kurulu tarafından, Fakültenin aylıklı Profesörleri arasından üç yıl için seçilir. Süresi biten Dekan yeniden seçilebilir. Fakat aradan bir seçim dönemi geçmedikçe aynı şahıs iki dönemden fazla Dekan olamaz.

Fakülte Yönetim Kurulu : Dekanın başkanlığında öğretim görevi başında bulunan bir önceki Dekan ile Dekan yardımcılarında ve Fakülte Kurulunca üç yıl için seçilecek 3 Profesör ve 2 Doçentten kurulur. Bu kurula ayrıca usulüne göre seçilmiş bir Asistantemsilcisi de üyedir.

Fakülte Kurulu : Fakültenin öğretim üyeleri ile Fakültede ders vermekle görevli diğer öğretim üyelerinden oluşur.

Öğrenim : Fakülte de bu yıla kadar 4 sene (8 sömestre'lik) lisans öğrenimi yapılmakta ve mezunlarına «Orman Yüksek Mühendisi» ünvanı verilmekte idi. Fakat yeni Üniversiteler Kanununun (10) bir gereği olarak Orman Fakültesinde de öğrenimi lisans ve yüksek lisans olarak ikiye ayırma zarureti doğmuştur (2). Bundan sonra 4 yıllık lisans öğreniminden sonra «Orman Mühendisi» ayrıca 1 yıllık yüksek lisans öğrenimi (4 + 1 = 5) görenlere «Orman Yüksek Mühendisi» ünvanı verilecektir. Fakülteye öğrenci olarak girebilmek için, lise diploması almış olmak ve ayrıca Üniversiteye Giriş Sınavını'da başarmış (gerekli puanı almış) olmak şarttır.

Değişmemiş şekli ile Orman Fakültesi lisans öğretimi dersleri, laboratuvar ve tatbikat, seminer, işletmelerde ameli çalışma ve staj, ekskursiyonlar, günlük tatbikat ve diploma çalışmasından oluşan lisans diplomasını elde edebilmek için takip edilmesi ve imtihan geçirilmesi gerekli dersler dört kademeye ayrılmıştır.

Türkiy'de Üniversite tahsili yapmak isteyen gençlerin sayısı her geçen yıl süratle artmaktadır. Buna paralel olarak yeni Üniversite ve Yük-

sek Okullar açmak gayerti mevcut ise de, gene de mevcut Üniversitelere daha çok öğrenci alınması istenmekle Fakültelerin kontenjanları devamlı surette artmaktadır. Örneğin Orman Fakültesinin 20 yıllık (1950 - 1970) talebe sayısı aşağıda gösterilmiştir :

Akademik Ders Yılı	Fakülte Öğrenci sayısı
1950 — 1951	200
1951 — 1952	206
1952 — 1953	184
1953 — 1954	221
1954 — 1955	345
1955 — 1956	446
1956 — 1957	581
1957 — 1958	754
1958 — 1959	855
1959 — 1960	921
1960 — 1961	953
1961 — 1962	974
1962 — 1963	1034
1963 — 1964	1156
1964 — 1965	1164
1965 — 1966	1230
1966 — 1967	1242
1967 — 1968	1206
1968 — 1969	1092
1969 — 1970	1025

Yurd çapında artan Üniversite tahsili yapma arzusu ve orman teşkilatının Akademik ormancıya olan ihtiyacı karşısında Türkiye'de Karadeniz Teknik Üniversitesine bağlı ikinci bir Orman Fakültesi daha açılmış ve 4 yıldan beri öğretime başlamış bulunmaktadır (4). Türkiye'de Devlet ormanlığı esas olduğundan Devlet Orman İşletmelerinin Mühendis ihtiyacı fazladır. Orman Mühendisleri Odasına kayıtlı Orman Yüksek Mühendisi sayısı 1973 yılı itibariyle, 2767 dir (6). Halbuki 2000 yılında Orman İdaresinin Orman Yüksek Mühendisi ihtiyacının 4880 olacağı, buna diğer kurumların ihtiyacının da eklenmesi ile bu miktarın 5725'e yükseleceği, buna göre de her yıl 255 Orman Yüksek Mühendisi yetiştirmek gerektiği Pamay'a atfen bildirilmektedir (3). Bir yandan Orman idaresinin Orman Mühendisi ihtiyacını karşılamak, öte yandan mevcut Fakültele-

fazla öğrenci alıp öğretimin kalitesini düşürmemek için yeniden Orman Fakülteleri açılması da önerilmektedir (8).

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinde halen 13 Kürsü bulunmaktadır. Bunlar: 1) Toprak İlimi ve Ekoloji Kürsüsü, 2) Orman Botaniği Kürsüsü, 3) Silvikültür Kürsüsü, 4) Orman Hasılatı ve İktisadi Kürsüsü, 5) Orman Entomolojisi ve Koruma Kürsüsü, 6) Orman Mahsullerini Değerlendirme Kürsüsü, 7) Orman İşletme İnşaat Kürsüsü, 8) Ormancılık Coğrafyası ve Yakınsark Ormancılığı Kürsüsü, 9) Geodezi ve Fotogrametri Kürsüsü, 10) Orman Mahsulleri Kimyası Kürsüsü, 11) Orman Amenajmanı Kürsüsü, 12) Ormancılık Politikası Kürsüsü, 13) Park-Bahçe ve Peyzaj Mimarisi Kürsüsü'dür.

Fakültede toplam 29 Profesör, 11 Doçent, 15 Dr. Asistan, 11 Asistan mevcuttur.

Fakültede 1973 yılına kadar 63 kişiye Doktora payesi verilmiştir. 65 Doktorant da çalışmalarını sürdürmektedir.

Fakültenin «İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi» adlı bir dergisi çıkmaktadır. Dergi, A ve B olmak üzere iki seri halinde neşredilmektedir. A serisinde, yabancı dilde genişçe özetli olan orjinal araştırmalar yer alır. B serisinde ise daha çok, telif, derleme ve tercümelemler neşredilir. Gerek A serisi ve gerekse B serisi yılda iki defa çıkarılır.

Fakülte kitaplığında öğretim üyeleri, yardımcıları ve öğrencilerin faydalanmalarına açık 23.000 cilt kitap mevcuttur. Bunların büyük kısmı Almanca, İngilizce ve Fransızca yazılmış mesleki eserlerdir.

LİTERATÜR

1. Alp, H. : İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. H. Alp'in 1974 - 1975 ders yılı nedeniyle yaptığı açış konuşması, 1974.
2. Eraslan, Pamay : İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Lisans ve Yüksek Lisans Öğretim ve Sınav yönetmeliği tasarısı, 1975.
3. Balcı - Bozkurt : Ormancılık öğretimi - Eğitimi ve Planlanması, Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, cilt 22, sayı 1, 1974.
4. Karadeniz Teknik Üniversitesi : Karadeniz Teknik Üniversitesi Özel Kanunları, Protokolları ve Yönetmelikleri. K. T. Ü. Yayını No. 37, 1971.

5. İnal, S. : Forestry Education at the University Level in Turkey Orman Fakültesi yayını No. 144, 1969.
6. Orman Genel Müdürlüğü : Cumhuriyetin 50. yılında ormancılığımız. Orman Genel Müdürlüğü Sıra No. 187, seri No. 145, 1973.
7. Pamay - Çanakçıoğlu : Cumhuriyetin 50. yılı münasebetiyle Türkiye'de ormancılık öğretimi ve eğitiminin gelişimi ile İ.Ü. Orman Fakültesi Kürsü kuruluşları ve çalışmaları. Or. Fak. Yayını No. 1886, 1973.
8. Pamay, B. : Yeni Orman Fakülteleri açılmalıdır. Orman Mühendisliği Yıl 8, sayı 2, 1969.
9. Saatçioğlu, F. : İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi (tarihçe - öğretim organizasyonu). Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 1, sayı 1, 1951.
10. : 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu: Kabul tarihi : 20.6.1973.

ACADEMIC FORESTRY EDUCATION IN TURKEY*

Prof. Dr. İbrahim ATAY

Education in Forestry began in Turkey 118 years ago when, in 1856 the first group of French experts were invited to come to Turkey to review its forests and forestry problems. This they did, and continued their interest until 1878 (7).

In the course of their work in the Imperial Forests, which included the preparation of legislation and organisation, they laid stress upon the need to establish forestry educational institutions which could turn out trained personnel. Indeed, in 1857, the first school of Academy standing in Turkey was opened in Istanbul under the direction of Louis Tasay, the French forestry expert. (9) The two - year courses in this school were given in French by French teachers.

Between the two World Wars, the influence of the German school of forestry became more prominent (7). In the years following the founding of the Republic, again European experts were invited to Turkey to help reorganise her forestry and this time, German and Austrian foresters participated in both educational and management programmes.

After many vicissitude and changes in status and premises, the present Forestry Faculty finally moved to Büyükdere, Istanbul on the edges of the Belgrad Forest (5).

Today it is one of 13 faculties of Turkey's largest and oldest University, which dates back some 522 years, and possesses over 27 thousand students, including some 1,625 who are non - Turkish (1).

The Forestry Faculty at Bahçeköy, about 30 km from the city centre on the outskirts of the Belgrad Forest, occupies an area of 12 hectares and consists of a student residential hostel, 13 Institutes, lecture halls, library and Administrative building, supplemented by the usual refectory, sick bay, garages, herbarium, etc.

Faculty Administrative body : Dean, Faculty Committee, Faculty Board. Dean: Elected for a three - year term by the Faculty Board from

* It has been submitted as a voluntary paper, to the Istanbul meeting of IUFRO Division 1, 1975.

amongst the faculty's professors, and may be re - elected for one further term only. Faculty Committee: Chaired by the Dean, and made up of the previous Dean, assistant Deans, 3 professors and 2 assistant professors elected by the Board for a three - year term. One assistant may also be included as a representative. The Faculty Board: Composed of members of the teaching staff. Curriculum: Until this year, the diploma courses were of four - year duration (8 terms) and graduates received the title of Graduate Forest Engineer. But according to the new University Act (10), two separate courses, undergraduate and post - graduate, have been implemented, and the examination system is under review by a Committee, whose report has been submitted to the Board. The Committee recommends that graduates of the four - year first degree course receive the title of Forest Engineer, and that of Graduate Forest Engineer be awarded on completion of a 5th year post - graduate course. Admission as a student is granted to Lycee graduates who have been awarded sufficient points in the general Inter - Universities Entrance Examination.

Under the present system, the first degree course include laboratory and field work, seminars, practice in forest exploitation and excursions, and finally a diploma thesis. The courses followed and the required examinations are divided into four phases.

The number of students wishing to receive University education increases every year. Although efforts to open new Universities and Institutions of Higher Education are proceeding, existing Universities are being urged to increase their intake, and the forestry faculty's student body continually expands. The number of students at the Forestry Faculty over the 20 year period between 1950 - 1970 is given below :

<u>Academic Year :</u>	<u>Number of Students :</u>
1950 — 1951	200
1951 — 1952	206
1952 — 1953	184
1953 — 1954	221
1954 — 1955	345
1955 — 1956	446
1956 — 1957	581
1957 — 1958	754
1958 — 1959	855
1959 — 1960	921
1960 — 1961	953
1961 — 1962	974
1962 — 1963	1084

1963 — 1964	1156
1964 — 1965	1164
1965 — 1966	1230
1966 — 1967	1242
1967 — 1968	1206
1968 — 1969	1092
1969 — 1970	1025

To help meet the needs of the increasing number of university applicants throughout the country, and of the requirements of the Forestry Administration for academically trained personnel, a second Forestry Faculty was opened 4 years ago at the Black Sea Technical University (4). Turkish Forestry is run by the State and therefore the need for state forest exploitation engineers is great. The number of Graduate Forest Engineers registered in 1973 in the Chamber of Forest Engineering was 2,767. By the year 2,000, forestry administration will be needing 4,880, or even 5,725, if the requirements of other establishments are included, which means that, according to Pamay (3), 255 Graduate Forest Engineers should graduate every year. The opening of further Forestry Faculties to cope with teaching staff requirements for the ever-increasing number of Forestry students, together with the need of the Administration for Forest Engineers, is already receiving consideration (8).

The Forestry Faculty of Istanbul University is made up of 13 Institutes. These are: 1. Soil Science and Forest Ecology, 2. Forest Botany, 3. Silviculture, 4. Forest Products and Economy, 5. Forest Entomology and Protection, 6. Utilisation of Forest Products, 7. Forest Management Construction, 8. Forest Geography and Near East Forestry, 9. Geodesy and Photogrammetry, 10. Forest Products Chemistry, 11. Forest Management, 12. Forest Policy, 13. Park, Garden and Landscape Architecture. The Faculty has 29 professors, 11 Assistant Professors, 15 Doctorate Assistants and 11 Assistants.

By 1973, 63 doctorate degrees had been awarded and 65 doctorate thesis are in preparation.

The Faculty publishes a biannual periodical in two series, A and B, known as the «Istanbul University Forestry Faculty Periodical». The A series summarises original research papers in foreign languages, while the B series contains edited articles, translations and anthologies.

The library contains 23,000 volumes for the use of teaching staff, their assistants and students. The majority of these are text-books in German, English and French.